

JUBILEJNÍ ROK 1928.

Novější nadpis jest posledním zářnamem
kronikáře p. F. Šaňky v této Pamětní knize mě-
sta Blanska, neboť jmenovaný již po delší dobu chu-
ravěl a dne 6. února 1929

kronikář p. Hugo Šaňka zemřel
ve věku 70ti let.

V Blansku žil jako řídící učitel v. v.
od r. 19... Zanechal tuto pamětní knihu a od
někoho pocházejí první zápisy v ní za rok 1927.

Veliká účast na jeho pohřbu svědčí o tom, že nesmu-
lý se těšil všeobecné vážnosti. S ním odesel jeden z
nejlepších znalců Moravského Krasu.

Jako mladý učitel dostal se do Rudice a tu
snáčil se náležitě poznati krajinu svého působení.
Byla to na tehdejší dobu práce úmorná. Pěkně se
se mu kupily v cestu, avšak on se nedal jimi zstra-
šiti. Odvážně pronikal do neznámých dosud míst,
studuje útvary Mor. Krasu, rostlinstvo i živočišstvo,
sbírá pověsti vztahující se hlavně k Macosě, seznamu-
je se s obyvatelstvem, poznává jeho zvyky, nářečí a
kraje. Tak nabyl bohatých zkušeností a poznatků, kte-
ré uveřejňoval ve vědeckých a národopisných zprávách
„Časopisu moravského musea zemského“ a v časopise
„Zemský svaz pro povznesení návštěvy cizinců na
Moravě a ve Slezsku.“

Na zastoupený odpočinek se odstěhoval s rodinou
do Blanska, v němž chtěl strávití poslední léta svého
života. Byl obecním zastupitelstvem v Blansku o
to pečadně počal se spisováním této pamětní kni-
hy, kteréhož úkolu se ujal s láskou a velikou svědo-
mitostí. Zásluhou kronikáře p. H. Šaňky jest, že
zpracoval důkladně úvod k této pamětní knize, v
němž podrobně a přesně vylíčil stav obce v době, kdy
tato kniha byla založena, t. j. r. 1927. Na to popsal
ještě běžné události onoho roku, ale další jeho čin-
nost přerušila náhlá smrt.

Každý, kdo měl příležitost p. židického učitele
H. Šaňku poznati, musil si ho vážiti, neboť to byl
člověk milý a dobrý, který rád každému posloužil
a který rozseval kol sebe veselí, božst a zdravý název.
Budě čest jeho památce!



Kronikář Karel Fiála.

Dle usnesení
MNV v Blansku
ze dne 24. února
1955 byl jsem já,
Karel Fiála,
ředitel národní
školy v. v.,
pověřen provede-
ním zápisů do
kroniky města
Blanska

za dobu od roku 1928 do roku 1938 dle vlastních
záznamů z onoho období. U tom jsem byl uvědomen
dopisem MNV ze dne 25. února 1955 č. j. Kult. 17-I-55.

Žiž v. 1929 jsem byl po smrti kronikáře
p. Zuzy Láňky požádán náměstkem, starosty p.
ředitelem měšťanské školy Emiliánem Bláškem,
abych se ujal po resnulem p. Z. Láňkovi funkce
městského kronikáře. Projevil jsem ochotu psát
zatím záznamy do sešitů a tak jsem postupně za-
psal události let 1928 - 1938 a částečně i v. 1939 a v.
1940.

Za německé okupace jsem pokračoval hlav-
ně jen v zápisech o místním školství. - Po osvobození v. 1945. jsem byl zvolen za předsedu MNV
v Blansku a nemaje sám dostatek potřebného
času na psaní pamětní knihy byl po mém ná-
vrhu místním národním výborem jmenován
městským kronikářem pan Ludvík Kubát,
řídící učitel v. v., jenž zápsal události let 1946
a 1947 do nově pořízené pamětní knihy. Po něm

napsal některé události z let 1948-1949 pan František Nešpor, úředník v. v., jenž svoje zápisy na volných listech uložil do městského archivu, jehož vedením byl tou dobou pověřen.

Ujmaje se svěřeného mi úkolu hodlám napsati do této knihy události za léta 1928-1938, jež mám podrobně zaznamenaný a bude-li mi to možno, doplnil bych said kroniku až do doby nejnovější.

Považuji za svoji povinnost říci předně několik slov sám o sobě.

Jsem rodák blanenský. Narodil jsem se v Blansku v Horní Palavě č. p. 145. dne 17. října 1888. Otec byl obuvníkem a matka vedla nejen domácínost, ale také pilně pracovala v malém hospodářství. Ve svém rodišti jsem vychodil školu obecnou i nově otevřenou školu měšťanskou jako jeden z prvních jejích absolventů. Ve škole jsem se dobře učil, chtěl jsem býti učitelem a moje touha se zásluhou mé matky splnila. Vystudoval jsem učitelský ústav v Kroměříži, načež jsem se stal v. 1907 učitelem nejprve na Hané v Krbčicích u Přestějova, potom v letech 1908-1911 učitelem na obecné škole ve Sloupě a konečně v. 1911 jsem počal vyučovati v Blansku a působil jsem zde na školách obecných, měšťanských i pokračovacích až do v. 1950, kdy jsem odešel jako ředitel národní školy chlapecké i dívčí po 43 letech školské práci na trvalý odpočinek.

Po celou dobu svého učitelování jsem byl vždy veřejně činný. Pracoval jsem v různých spolcích jako jednatel, pokladník, vedleřatel a předseda

a po 34 roky jsem byl knihovníkem městské knihovny v Blansku. Mnoho jsem přednášel zejména o věcech z oboru vychovatelského, dějepisného, zeměpisného, tělovýchovného a ovocnářského, pronesl jsem řadu příležitostných řečí a proslovů a to nejen v Blansku, ale také ve většině obcí našeho okresu. Dvakrát jsem mluvil v brněnském státním rozhlase.

Literárně činným jsem byl psaním řady článků, hlavně o Blansku a z oboru sokolské tělovýchovy do různých novin, časopisů a publikací. U příležitosti otevření po bombardování nově přestavěné a rozšířené školní budovy škol obecních a u příležitosti jejího 50. letého trvání napsal jsem, v. 1948 a vydal „Památník obecních škol v Blansku za léta 1897-1947“ nákladem 1000 kusů.

V letech 1945-1947 byl jsem v Blansku předsedou místního národního výboru.

Kromě práce ve škole a činnosti veřejné byla mi po celý život největší zálibou práce v zahradě. V letech dvacátých založil jsem u svého domu v Horní Palavě na ploše více než 1 ha ovocný sad, jehož dosud opatruji.

Jako blanenský rodák, který ve svém rodišti strávil velkou většinu let svého života, jest mi t. č. 68 roků, ujímám se s láskou svěřeného mi úkolu a vynecháním se konati práci kronikářě svědomitě a pečlivě. Domnívám se, že mám dokonale vyvinutý smysl pro pravdu i dostatečnou znalost místních poměrů a tak doufám, že se mi podaří zaznamerati v časové posloupnosti pamětihodné události blanenské pravdivě, věrně a věcně.

V Blansku v únoru 1956.

Českomoravská Kolben-Daněk akc. spol.

V roce 1927 bylo provedeno sloučení strojoven Českomoravská - Kolben s Breitfeld, Daněk i spol., které zároveň fuse se provedla 1. lednem 1928 a vznikla tím nová firma: Českomoravská - Kolben - Daněk akc. spol.

K této nové společnosti patří i závody blanenské. Ředitelem továren v Blansku byl jmenován Ing. Jakub Karásek, rodák z Roxhrani u Letovic, který převzal vedení závodů v Blansku na zač. r. 1928, když dosavadní ředitel Ing. Hofman odešel na svoji žádost na zdravotní dovolenou a potom do výslužby.

Za nové společnosti bylo nutno výrobu celého koncernu nově uspořádati. Nejme výrobní obory zavedené v jednotlivých továrnách bylo nutno sloučiti a výrobu tak naříditi, aby programově do sebe zapadala. Blanenské závody tímto novým uspořádáním velmi získaly. Turbinové oddělení Kolbenovy továrny ve Vyšším Bradě bylo převedeno do Blanska a sloučeno se stávajícím turbinovým oddělením, jehož vedením byl pověřen Ing. Jaroslav Loebel. Tak velike oddělení tím provstalo vyplývá z toho, že se v Blansku vyrábějí největší vodní turbíny v republice jako:

- 1 Francisova spirální turbína pro Jg. Spiva ve Vyším Bradě o výkonu 13.000 HP,
- 3 Fr. turbíny pro hydroelektr. Hostelec n. p. každá o výkonu 1.250 HP,
- 2 vertikové turbíny pro hydroelektrárnu Lorel a Dřemilek, každá výk. 1.250 HP,
- 2 Francis. turb. pro hydroelektrárnu Vranov n. Dyji, každá o výk. 6.500 HP,

2 vrtulové turb. pro hydroelektrárnu

Vrané n. Vlt., kař. o výk. 10.200 HP,

3 vrtulové turb. pro hydroelektrárnu

Střekov n. Lab., kař. o výk. 8.250 HP,

2 vrtulové turb. pro hydroelektrárnu

Ladce (Slovensko), kař. o výk. 10.500 HP,

mimo jiné pro soukromé elektrárny a mlynářě.

Dále bylo nově vybudováno oddělení pro stavbu mlynů a obilních skladů pod vedením Ing. Háka, které stavělo mlynů doma i daleko, na hranicemi na př. ve Smyrně, v Bulharsku, Litvě, Polsku a Jugoslávii a vyřinulo se mezi největší a nejlepší továrny mlynářských strojů v naší republice.

Oddělení různých strojů po odchodu Ing. Štěpě do výslužby bylo na vedení Ing. Huberta Blažka, nově reorganizováno a s uvedením výroby kotlí „Praga“ pro ústřední topení získalo si dobré jméno jak v republice, tak v zahraničí. Kotlí bylo v krátké době 3 roky odesláno na 150 kusů.

Pokud sleváren se týká, ty si získaly svými výrobky jak v tuzemsku tak v zahraničí dobré jméno již ve starších dobách. Vány i smaltované zboží byly i jsou dodávány po celém kontinentě.

Vodné a vodovodu na St. Blansku.

Ve schůzi městské rady dne 16. 3. 1928 bylo usneseno vybrati vodné dle stupnice navržené měst. radou dne 11. května 1927 a sice:

I. třída (domek bez dobytka) ročně 36.50 Kč

II. " (domek s dobytkem) " 73. " "

III. třída (domek s dobytčím a 1 neb více

koňmi) noč. 109.50 Kč

Hostince a větší provozovny platí nejvyšší sazbu. Vodné se bude vybírat od 1. června 1927, další vybírání má se díti pololetně poradu.

Zrušení chodníku v Horní Palavě.

V Horní Palavě mezi domky č. 321. a č. 93. (Goldána a Ed. Krejčího) a domkem č. p. 147. (Richarda Kuničáka) jde chodník z ulice Sladkovského do ulice Marxovy po svahu k severu obrácené straně, jež se stala majetkem notáře p. Fr. Kreutla, jenž má v těchto místech nově postavenou vilu. Zmíněný chodník prochází tudíž jeho pozemkem, jenž byl upraven o krásnou, resp. ovocnou zahradu, již procházeli občané z Palavy a zvláště školní mládež používající této cesty jednak ze zvyku, jednak pro zkrácení cesty z Palavy směrem ke škole a k Dělnickému domu, což přišlo vhod hlavně několika rodinám z uličky Sladkovského. Naproti tomu byl majitel vily notář Fr. Kreutl v nepříjemné situaci toho, jenž „nemá klíč od vlastního domu.“

Na schůzi městské rady dne 23. března 1928 bylo jednáno o žádosti notáře Fr. Kreutla, aby směl zrušiti zmíněnou cestu a usneseno, aby onen chodník byl zrušen pod podmínkou, že Fr. Kreutl před uzavřením staršího chodníku zřídí nový chodník z Horní Palavy od domu č. 91. (zv. „salajna“) po stráni nahoru do Marxovy ulice a to tak, aby mohl býti veřejnosti používán bezpečně ještě před uzavřením chodníku z

ulice Sladkovského. Chodník musí býti řádně o-
patřen železným zábradlím a stavebník Fr. Kroutil
bře na sebe povinnost udržování jak chodníku, tak
i zábradlí.

Někteří občané palavští podali městské radě stíž-
nost pro uzavření onoho chodníku, načež po komi-
sionálním vyšetření na místě samém 16. 4. 1928,
jehož se zúčastnili zástupcové obce, stavebník a steřo-
vatele, bylo ujednáno následující:

1.) Páni manželé František a Emilie Krutilovi
zájdi steřku, zpusobilou pro jízdu trakcím, jako
veřejnou cestu z Palavy od „salajny“ nahoru po
stráni do Maravy ulice.

2.) Stavajici cestu z ulice Sladkovského (z „ulčky“) do
ulice Maravy přes záhradu manželů Krutilových po-
nechaji manželé Krutilovi neporušenou a obecnou
přístupnou do té doby, až dle parceláčního plánu
spojovací ulice podél hřiště školní budovy z Těšov-
ské silnice směrem do Sladkovského ulice a dále do
Horní Palavy zříkna bude. Městská rada, jako
správkyň veřej. obecních cest, se zavazuje, že cestu jdou-
ci nyní záhradou manželů Krutilových uzavře a
zruší, jakmile zminěná spojovací cesta do Horní
Palavy zříkna bude.

Zrušení odedávna používané cesty zpusobilo, sic
mnoho klé kve u některých palavských občanů, kteří se
nechtěli zříci užívání oné cesty a nedovedli se zříti do pro-
stavení majitele domu, jenž by měl navždy tepěti vol-
ný příchod svou záhradou. Po rozhodnutí městské
rady tato velmi nepříjemná služebnost zanikla a nově
zříkenu cestou z ulice Sladkovského nahoru kolem

školního hřiště a k silnici Těchovské dána byla plná náhrada za cestu zrušenou.

Výstava současné kultury v Brně.

V létě r. 1928 byla konána v Brně výstava zvaná „jubilejní celostátní výstava současné kultury“ na nově zbudovaném rozsáhlém výstavišti na Pisárkách, na němž postavena s mnohamilionovým nákladem celá řada mohutných, zděných pavilonů. Výstava byla bohatě obslána a těšila se velikému zájmu nejen obyvatel našeho státu, ale i ciziny.

Jelikož naše město, díky výhodnému vlakovému spojení, je takorčka předměstím Brna, byli naši na brněnské výstavě jako doma. Konaly se sem od nás také četné hromadné zájezdy, jmenovitě zájezdy našich škol. Naše školy zúčastnily se také na výstavě školského oddělení zákovskými pracemi v expozici „Macocha“. Vlastní práce zákovské, jmenovitě modely a klny, byly velmi zdařilé a škole se dostalo i zvláštní pocty a uznání na vystavené práce zákovské od okresního školního výboru. Odborný učitel Dr. Ant. Máček z chlapecké školy měšťanské byl pověřen úkolem uspořádati na výstavě, současné kultury oddělení: „Náboženství v čsl. republice“.

Nová budova měšťanských škol.

Velmi významnou událostí tohoto jubilejního roku jest otevření nové velké a moderně vypravené budovy měšťanských škol, v níž byly umístěny jak

městanská škola chlapecká, tak městanská škola dívčí.

Budiz v této pamětní knize podrobně uvedeno, jak k stavbě této nové školní budovy došlo.

Již před válkou byla zdířaxňována nutnost stavby nové školní budovy a po válce pak, kdy záctva na školách městanských, hlavně příživern a obci chlumních, počalo velmi přibývat, bylo třeba řířovatí při stávajících třídách nové pobačky, pro něž nebylo řířby místa v řádné a dosavadních školních budov. Budovy školní, v nichž do škol. roku 19²⁷/28 bylo v Blansku vyučováno, jsou: budova dívčí školy obecné na Starém Blansku naproti faře r. 1804 postavená, r. 1866 na jednopatrovou přestavená, budova dívčí školy městanské, jež byla r. 1906 adaptací obecní nemocnice (lidově „špitálku“) řířena, školní pavilon o 2 třídách, jenž byl r. 1908 v zahradě u budovy dívčí městanské školy postaven a budova chlapecké školy obecní a městanské, jež byla r. 1897 postavena a k níž r. 1899 byla na straně jižní přístavěna část se 2 učírnami pro chlapeckou školu městanskou, a její říření v Blansku se tehdy jednalo.

Tyto zmíněné budovy nejen nepostačovaly přibývajícímú počtu záctva, ale nevyhovovaly také moderním potřebám školským (nedostateční neb řádná křiště a tělocvičny) a nejstarší a těchto budov (dívčí obecní škola na St. Blansku) byla pak i po stránce hygienické naprosto řádná.

Dříve než došlo k stavbě nové školní budovy, byla uvařováno o přístavbě nebo nadstavbě budovy chlapeckých škol, avšak od této myšlenky bylo řířby upuštěno, neboť potřeba prostorného školního křiště a dostatečné školní

sakrady by tím rozřešena nebyla, naopak malé školní
hráště u této budovy bývalo by bylo nutno se značné
části ještě zastavěti.

Jako nejvhodnější místo pro stavbu nové škol-
ní budovy určen proemek nad budovou chlapeckých
škol patřící farnímu úřadu v Blansku. Když se stal
starostou města Dr. Karel Rodkovský, byla pojata do
programu komunální činnosti výstavba nové školní
budovy na prvním místě. Za tím účelem byla svolána
starostou města schůze interesentů dne 16. 4. 1924,
na níž byli přítomni: starosta Dr. Karel Rodkovský,
ředitel Emilian Blažek, členové měst. rady: Vincenc
Nejerschle, Ondřej Čuma, Aug. Habš, Rud. Mencler
a Stan. Šauman, jako zastupcové polit. stran: Vinc.
Rachý, Frant. Stejskal, Lad. Ranný a Zdeněk Klíma,
jako stavební znalec Frant. Kiecněk a za dívčí měst.
školu ředitelka Fr. Tošnarová.

Předneseno usnesení pěti polit. stran nastoupa-
ných na radnici, aby bylo upuštěno od zamýšlené stav-
by činovního domu a aby byla postavena nová školní
budova a upravených školních budov aby se poukilo
na obecní byty. Přítomní schválili usnesení měst. rady,
čímž otázka stavby nové školní budovy byla kalifikována
a jako přední obecní záležitost vyřešena.

Městská rada zahájila ihned jednání s míst-
ním farním úřadem, aby výměnou za obecní proemek
byl věnován proemek farní na stavbu školy. Vyjedná-
vání však trvalo celé dva roky a teprve 6. listopadu 1926
byla výměna proemku obec. zastupitelstvem schválena.
Nyní bylo překročeno k rychlejšímu jednání a již
25. listopadu 1926 schválila finanční komise návrh

městské rady, aby školní budova byla postavena a výpůjčka 2.000.000 Kč realizována.

Městská rada přikročila ihned k přípravným pracím. Vypsána soutěž na plány, jichž došlo 27 kusů a dne 2. prosince 1926 na přítomnosti městské rady byly nabídky otevřeny. K posouzení soutěže 12. prosince 1926 byli porotní arch. prof. inž. Vladimír Fiser a arch. inž. Grunt z Brna. Porota, v níž kromě jmenovaných byli přítomni Dr. Karel Rodkovský, starosta, náměstek Em. Bláček, ředitel škol, stavitel Fr. Kronek, radní: Stanislav Šauman a Vinc. Nejechleba a ředitel měst. úřadu Josef Kocí, uznala za nejlepší projekt kroužku IV, dále ZMa I.P. a navrhla, aby první cena nebyla udělena, zato aby cenou 3.500 Kč odměněn byl projekt IV a aby byly uděleny další odměny po 2.500 Kč projektům ZMa I.P. 1599. Projektům B v kruhu, V duch a světlo, Fera, Mavoča a Nad starou fabrikou přičknuty odměny po 1.000 Kč.

Ve schůzi měst. zastupitelstva dne 27. ledna 1927 bylo usneseno, aby byla provedena stavba dle návrhu arch. Eduarda Göttlichea z Brna a aby vypracování plánů bylo zadáno stavitelské kanceláři Václavěk-Göttlicher v Brně.

Stavba byla dle usnesení měst. zastupitelstva dne 30. března 1927 zadána stavitelům Václavěkovim z Brna a Jaromíru Roučkovi z Blanska. Ve schůzi měst. rady dne 14. dubna 1927 bylo usneseno požádati stavitelů St. Špačka z Brna, aby prováděl dozor nad stavbou.

Mor. zemský výbor schválil výpůjčku 2.000.000 Kč, jež byla uzavřena u První mor. spořitelny v Brně.

Tím byly vyčerpány všechny přípravné práce a dne 20. dubna 1927 započato se stavbou, která byla

dokončena 31. srpna 1928 a komisí okresní politické správy bylo dáno povolení, aby 1. září 1928 mohlo se započítí s vyučováním v nové školní budově.

Celkový náklad na stavbu budovy byl rozpočten na 2.500.000 Kč. Jednotlivé práce, mimo řednické a pomocné, byly zadány mistrům řemeslníkům, ústřední topení fy Příbín - Žilka v Praze. Škola má vodovod i elektrické osvětlení.

Na ornitní zařízení bylo použito nábytku a dřívě používaných školních budov a rovněž kabinetů byly odtud do nové školní budovy přestěhovány. Starý nábytek bude postupně nahrazen novým a kabinetů budou doplňovány.

Nová školní budova jest postavena na místě pro školu velmi výhodném. Škola leží téměř uprostřed města, má přece tiché okolí. Před budovou na straně západní stojí řada pětiemních, rodinných domků se zahradkami (ulice Marxova), na sever od školy stojí jediný dům, vila notáře Fr. Koutila, na jih od školy ve vzdálenosti asi 100 m táhne se smítem záj. vých. ulice Turová a na východ od školy ve vzdálenosti asi 2 km stojí budova Masarykovy předátní nové osady.

Nová školní budova svou velikostí a svým architektonickým řešením působí dojmem impozantním. Jsouc postavena na místě vyvýšeném je již a daleka patrna. Nová školní budova jest ozdobou města, je krásným promítkem obětavosti jeho občanstva, jež v roce jubilejním postavilo důstojný moderní chrám pro vzdělání nejširších vrstev lidových. Škoda, že tato velmi vzhledná školní budova má poměrně malé třídy, které svou velikostí naspovídají stále značně velikému počtu žáků na třídu.

Oprava budovy obecní školy.

(Starba r. r. 1897).

Na budově dolní školy provedeny a provádě-
nách r. 1928 některé větší opravy. Zmenovité celá střecha
byla řádně spravena a provedeny opravy okapních
řlabů a opravy kromosvodů. Velmi vychozené schody
do mezipatra a dále do I. patra byly řádně vysprave-
ny umělým kamenem. Těch křiště u školy bylo částeč-
ně zvětšeno a upraveno.

Přestěhování škol.

O prováděních r. 1928 byly stěhování školní lavi-
ce a veškerý školní nábytek jednak, ne školních budov jež
účelům školním více sloužiti neměly a současně se stě-
hovala chlapecká škola měšťanská do nové školní budovy,
aby v budově r. r. 1897 učinila místo školám obecním.

Drobné školní pomůcky a různé věci ze školních ka-
binetů přeneslo velmi ochotně a s velikou radostí starší
řádko v první den škol, roku 1928/29. - Do nové školní
budovy přestěhovala se jak měšťanská škola chlapecká, tak
i měšťanská škola dívčí, jež opustila svoji dosavadní
budovu (byvalá obec. nemocnice „špitálek“ zvaná), v níž
měla svůj sítek jež od svého otevření, t. j. od r. 1906. Je-
dina chlapecká škola obecní zůstala ve své dosavadní bu-
dově r. r. 1897 a k ní na místo chlapecké školy měšťanské
nastěhovala se obecní škola dívčí, jež opustila jednak
školní pavilon (naproti Dělnickému domu) se 2 třídami,
jednak starou školní budovu na Starém Blansku, jež
1 1/2 století (od r. 1804 do r. 1928) sloužila školním účelům.

Smutná udá se býti nám starším rodičům blaner-

ským ta naše „stará škola“ Celé generace odchovála mezi svými stěnami, znala naše dědy i pradědy, vzpomíná starých „rektorů“ Cyrila Paříška a Václava Konešnicka i nadučitelů Františka Bakaše a Jana Imečky, učitelů Kasiny, Kniese, Neugebauera, Hassoně a mnoha jiných. Starý nápis ŠKOLA vítá nás dosud nad jejími dveřmi, ale starý zvonek na chodbě již neuvonívá a kdyby zvonil, tě školní drobotiny by se více nedovolal.

V této staré školní budově, jakož i v budově dívčí měšťanky a v sousedním paviloně provedeny adaptační a vřízené obecní byty.

První den v nové škole.

Je den 1. září 1928. Podzimní slunce usmívá se na jasné, ranní obloze. Blíží se 8. hodina. V ulicích živý ruch a všude spěchající hloučky malé školní drobotiny i mládeže dospělejší, která dnes po prvé přechází práh nové školní budovy. Dnes po prvé prochází školní mládež dlouhými chodbami nové školy, vystupuje po schodištích a vstupuje do jasných učeben. Jak krásný zdá se všem ten velký školní palác, kde vše voní novotou. — Odbíhá 8. hodina a učitelé vstupují do svých tříd. Z dětských očí čtou ten krásný dojem, kterým tu vše na ně působí a proto kládou dětem na srdce, aby co nejvíce šetrili a vřídili si této nové školní budovy, její obětavosti a velikým nákladem jejich rodičů a všech blanenských občanů byla zbudována.

Správa nové školní budovy č. p. 122.

má prozatím zůstat vyhradně městské radě a pro-
nemek, i s novou školní budovou má být připsán
městu Blansku. Správa celé školní budovy pod roz-
hodujícím dovozem městské rady má být svěřena
osobě jediné a to nyní řediteli chlapecké školy mě-
štánské, Emilianu Blažkovi.

Ohledně bytů v nové školní budově bylo po delší
debátě jednomyslně usneseno, že byt na jižní straně na-
dáva se k používání řediteli měst. školy E. Blažkovi a
byt na straně severní učitelu Aloisu Havelkovi dle jeho
žádosti a to za 20 Kč měsíčního nájmu. Tato nájemní
smlouva se může za souhlasu měst. rady změnit po doho-
dě s učitelem Havelkou, když celý dosavadní byt v námku,
používaný ředitelkou měst. školy B. Pechancovou a její se-
strou Kadrouškovou bude majitelem velkostatků pone-
chán a pronajat městu Blansku pro účely bytové.

Ustanovení školníka.

Ve schůzi měst. rady dne 25. 8. 1928 bylo usneseno ob-
sadit místo školníka v nové školní budově provizorně na
rok bez konkursu na smlouvu s oboustrannou jednomě-
síční výpovědí. Měsíční služné 60 Kč a služební byt ve
školní budově. Uchazeč musí odborně obsluhovat ústřed-
ní topení a udržovat školní budovu v čistotě. —

Tajnou volbou lístky zvolen 8 hlasů (1 lístek přeškrtnutý)
za provizorního školníka Bedřich Zabil, legionář, bytem v
č. p. 69. Službu má nastoupiti ihned.

Adaptace školy na nouzové byty. (Škola na St. Blansku).

Dne 1. června 1928 začalo se s adaptací starobla-
nenské školy č. p. 139. a sice tak, že xřídí se tu 12 ma-
lých bytů, z nichž každý bude poskytovat pouze 1
místnost, t. zv. obytné kuchyně se sporákem. Opravy
musí být provedeny do 18. června 1928, aby se sem moh-
ly přestěhovat některé rodiny, které bydlí zatím v
Masarykově prázdňinové osadě, neboť ta musí být
připravena pro příchod dětí počátkem prázdňin.
Dle přibližného odhadu stavitele Jaromíra Roučky
bude adaptace vyřadovat okrouhle sumy 30. tisíc Kč.

Adaptace dvůrů měst. školy na byty.

Obecnímu úředníkovi R. Pokladníkovi a učiteli
B. Kládívi bylo měst. radou povoleno xřizení dvou
bytů v horním školním paviloně (dům č. p. 329), v
němž je dvůr měst. školy, jež bude během prázdňin
přestěhována do nové školní budovy. Uchazečům po-
voleno xříditi byty jejich vlastním nákladem a vyna-
ložený obnos bude se jim svázeti s měsíční čímkou, kterou
dle výše nákladu ustanoví měst. rada, anebo uchazeči ad-
plati na čímkou tolik napřed, aby stavební náklad byl
zaplacen.

Hledání vodních pramenů u Hořic.

V schůzi měst. rady dne 9. srpna 1928 usneseno
na návrh radních Roberta Kaláše a Aug. Kabeše se-
staviti komisi pro zkoumání vodních pramenů na

Hoříckém kopci, jež by byly násobárnami vodními pro
zamýšlený vodovod města Blanska na levém břehu
Tritavy. Do komise jmenování: hospodář V. Nejechleba,
radní Rob. Starý, Fr. Sedláček a Ant. Polášek s při-
sváním znalců J. Štěpáčka a hajného Ondrouška.

Předání vodovodu na St. Blansku do správy obce.

K návrhu hospodáře V. Nejechleba usneseno ve
schůzi měst. rady dne 9. srpna 1928 pověřiti p. Ant. Ku-
čeru, zámečníka na St. Blansku, správou a dohledem na
vodovod, staroblanenský a pověřiti instalátora J. Štěpá-
čka, aby jmenovanému přečetl vodovod se vším příslu-
šenstvím. Současně bude o vodovod převezení i městský
hospodář V. Nejechleba.

Vodovod do kašny na náměstí.

Ve schůzi měst. rady dne 1. září 1928 bylo jednomy-
slně usneseno provést výměnu nového vodovodu pro kašnu
na náměstí a loučky, "Na sídkách" ze domem p. Ranného.
Má se vybudovati nová jímka a litinové potrubí až do kašny
na náměstí dle návrhu a rozpočtu instalátora J. Štěpáčka
z Dolní Lhoty, s tou změnou, že potrubí nemá míti světlík
200 mm, jak v rozpočtu navrženo, ale toliko 80 mm, násled-
kem čehož se vydatí na potrubí zmenší o 22.400 Kč. Celko-
vý náklad bude činiti okrouhle 30 tisíc Kč.

Bylo usneseno vyvolati k soutěži se šesti 8 denní
firmy: Emil Káis v Brně, Jan Štěpáček z Dolní Lhoty,
Lamek Bruno, J. Klein Bruno a Valdek a Vagner Bruno.
Celkový náklad se má uhraditi komercióvní půjčkou u

měkteré spořitelny. Stavba vodovodu má být provedena s největším urychlením. Rozpočty mají dodati jednotlivé firmy zdarma.

Ve schůzi měst. rady dne 13. září 1928 byly otevřeny oferty na řízení vodovodu do kašny na náměstí. Offerť firmy Samuel Klein Brno xni na 34.329 Kč a vykopu 7172 Kč, úhrnem 41.501 Kč. A. Kunz Krumice Č. Káň Brno 35.740 Kč a Jan Štěrbáček, Dol. Lhota 33.531 Kč.

Městská rada se usnesla požádati okresní politickou správu v Boskovicích na vodopecivní komisi.

Usneseno na základě dodaných tří offert radati řízení vodovodu pro kašnu na náměstí podnikateli Janu Štěrbáčkovi, majiteli koncesse pro řízení vodovodu v Dol. Lhotě na paušální obnos 32.000.- Kč, slovy třicet dva tisíce korun čs., na kterýžto povinnen jest Jan Štěrbáček tento vodovod provést, se vším příslušenstvím a s úplným rovným provedením dle offerty Jana Štěrbáčka ze dne 11. září 1928. Podnikatel jest povinnen řídit dle pokynů a příkazů stavebního dozorce řízení pro odbočky do ulice Mlýnské a do ulice Sloupské, dále na náměstí směrem jižním na odbočkou ke kašně na náměstí. Potrubí musí být připojeno na kašnu tak, aby do kašny voda dvěma proudy (výtoky) vytékala zahrnujíc v to i provedené připojení do kašny a v kašně samé.

Podnikatel ručí pro 2 roky na to, že vodovod bezvadně fungovati bude a ručí na práci i materiál bezvýimněčně pro 2 roky.

Schválený obnos 32 tisíce Kč je splatný do měsíce po úřední kolaudaci vodovodu. Za plány a rozpočet nesmí p. Štěrbáček ničeho účtovat. Spráci na vodovodě

se začne v pondělí dne 17. října 1928 a celé dílo se dokončí nejdéle do 17. října 1928 pod pokutou 100 Kč za každý promeškaný den. - Práce byla dle ujednání řádně a včas provedena.

Rozpočet na r. 1928.

Na schůzi měst. rady dne 1. X. 1928 byl schválen rozpočet pro r. 1928 takto:

Joučet řádné potřeby	Kč 823.177
Joučet řádné úhrady	" 339.919
Jeví se tudíž schodek	" 483.258
Od toho se odečte výnos přírůžkový " 202.651	
takže se jeví schodek	" 280.607
od toho výnos dávek z výš. z piva a vína " 2.776	
Definitivní schodek obecní obnašiči	<u>277.831</u>

Městská rada podává žádost, aby tento obnos Kč 277.831 byl jí uhrazen z uhracovacího fondu Moravského zemského výboru v Brně.

Oslava 10. výročí čsl. republiky.

Desáté výročí tvorby naší republiky bylo oslavováno po všech končinách našeho státu. I v našem městě byly konány důstojné oslavy tohoto významného jubilea, jež pořádaly jednotlivé státoporné strany. Oficiální byla oslava, jež uspořádal Okresní osvětový sbor blanenský a její průběh byl následující:

V sobotu dne 27. října večer o 6. hod. konal se koncert Lakotovy hudby na náměstí, načež u pomníku padlých přednesl případný proslor ředitel měst. šk. E. Blažek a

potom seřadil se na náměstí lampionový průvod, jenž se ubíral ke hranici u „Odravovny“.

V neděli dne 28. října uspořádala měšťanská škola chlapecká i dívčí oslavu 10. výročí naší svobody v tělocvičně nové budovy, k níž byli pozváni zástupcové městského zastupitelstva, místní školní rady a občané.

V proslovu poděkoval ředitel Emilián Blažek za krásný jubilejní dar, který blahenští občané věnovali svým dětem, vybudovaše jim krásnou moderní školu. Bylo vzpomínuto zasluh, jichž o postavení školy získal si starosta města Dr. Karel Rodkovský, který se podíval úkolu toho s prozíravostí a energií jemu vlastní.

Program slavnosti byl pečlivě volen. Žáci přednesli básně i zpěvy velmi zdařile. Celá tato slavnost se všeobecně líbila.

O půl desáté hodiny dopoledne konal se opět na náměstí koncert hudby Lakotory, načež o 1/2 11. hod. zahájen byl zde tábor lidu, na němž Dr. J. Krubý z Benca promluvil slavnostní řeč.

O půl osmé hod. večerní konán v sokolovně slavnostní večer, na němž po zahájení napěnými slavnostními sbory, sbrána Vrchlického „Noc na Karlštejně“ a nakonec vztyčena státní vlajka a napěny státní hymny, čímž byla slavnost skončena.

Krásným skutkem oslavila toto významné jubileum městská rada se správcem města Blanska, neboť jimi byl věnován chudobným dětem obnos 10.000 Kč.

Jubilejní dary k 28. říjnu.

Na přísohu mnoha jiných měst usneseno ve

schůzi měst. rady dne 25. října 1928 věnovati úředníkům a zřizencům města Blanska jubilejní dar k 28. říjnu 1928. Z přebytků úrokových se mají vyplatiti dary, které jsou ve skutečnosti drahotným přídavkem.

- | | |
|---------------------------------------|----------|
| a) Janu Kadlecovi, ponocnému | Kč 200.- |
| b) Josefu Petlachovi — " — | " 200.- |
| c) Rich. Ušelovi — " — | " 200.- |
| d) Al. Hloukalovi, nadstrážníkovi | " 200.- |
| e) Jos. Šubrckému, strážníkovi | " 200.- |
| f) Jiřímu Mocovi, — " — | " 200.- |
| g) Rich. Pokladníkovi, měst. účetnímu | " 300.- |
| h) Janu Běkalovi, úředníkovi | " 500.- |
| i) Josefu Kočímu, řediteli | " 500.- |

Obecním chudým používajícím stále chudinské podpory má se vyplatiti dne 28. října 1928 darem obnos rovnající se jejich měsíční chudinské podpoře.

Okresní péči o mládež věnuje se 28. října 1928 darem obnos 1000 Kč jako jubilejní dar do obecní pokladny.

Úprava platů obecních náměstnanců.

Ve schůzi měst. rady 8. listopadu 1928 byla usneseno převéstí platové a pracovní poměry obecních náměstnanců na system náměstnanců státních dle zákona č. 103 z r. 1926 vzhledem k tomu, že téměř veškerá města tento převod již provedla a moravský zemský výbor převod onen schválil.

Dle § 212 cit. zákona nesmějí platy obecních náměstnanců převyšovati platy náměstnanců státních.

Nadstavba chudobince.

Vě schůzi měst. rady dne 8. XI. 1928 schváleno zadati nadstavbu domu č. 370. na základě protokolu sepsaného dne 8. listopadu 1928 za podmínek v protokolu uvedených na povšimnutí obnos 200.000 Kč firmě Mikuláš Matula (Frant. Krahulec) dle plánů a rozpočtu stavitele St. Špačka

Usneseno uzavřít na tuto přístavbu hypotečární zápůjčku o částce Kč 230.000 u spořitelny města Blanska a to na 6% úrok a 2% úmor.

Rozpočet na r. 1929.

Na schůzi měst. rady dne 17. listopadu 1928 byl projednáván rozpočet na r. 1929 a schválený následující položky rozpočtové rozvahy:

Poučet, základní potřeby	Kč 923.999.-
" " úhrady	" 230.739.-
schodek	Kč 693.260.-

který má být kryt:

171% přírůstkou k dani domovní	
a činovní	Kč 43.223.-
300% přírůstkou k daním statním	" 273.860.-
úhrasem	" 317.083.-

zví se nekrytý schodek " 376.177.-,
který má být požádován z úhrasovacího fondu kom-
ského.

Strážníci města Blanska.

Městská rada se usnesla pensionovati strážníka Jos. Štůbrckého, kterému se má po dobu do 31. března 1929 připláceti k jeho pensii tolik, aby dostával i s pensí 500 Kč měsíčně. Kromě toho se mu ponechává jeho dosavadní byt k užívání a po 1. dubnu 1929 bude jeho pense definitivně upravena.

Za městské řízeníce provisorně na zkoušku pro r. 1929 se přijímají Richard Nevřiva a Oldřich Martinek, kteří jsou povinni prováděti veškeré práce jim městskou radou neb ředitelem měst. úřadu uložené a jsou povinni veškeré úkony, zejména policejní, doručovací i pořádní vykonávati. Martinek Oldřich má bezplatně vykonávati práce šoférské při městské automobilové strážce. - Základní měsíční služné 800 Kč bez dalších příplatků. - Naměstek vrchní rada Ant. Polišek se uvolil vypracovati policejní řád a instrukce policejním strážníkům.

Změny v politickém řízení.

R. 1928 nastala podstatná změna v politickém řízení. Byla zavedena okresní a zemská zastupitelstva, jimiž byly nahrazeny okresní spocioty a zemský výbor. Hlesko bylo t. r. spojeno s Moravou pod společným názvem země Moravskoslezská.

Volby.

Dne 2. prosince 1928 byly provedeny volby do no-

vých nastupitelstev a způsobily hodně ruchu a čilou agita-
taci politických stran.

Pro volbu do okresního nastupitelstva v Bosko-
vicích bylo vydáno 9 kandidátních listin a sice:

1. čsl. domkářsko-malozemědělské strany,
2. čsl. strany lidové,
3. republikánské strany zemědělského a maloro-
nického lidu,
4. komunistické strany československé (sekce III. in-
ternacionály),
5. národní strany práce,
6. čsl. národní demokracie (předs. Dr. Karel Kraus),
7. čsl. strany národně socialistické (předs. Václav Křofáč),
8. čsl. sociálně demokratické strany dělnické,
9. čsl. živnostensko-obchodní strany středostavovské.

Z Blanska byl zvolen z kand. č. 8. Václav Šeboušek,
ředitel okres. nemoc. pojišťovny a z kand. č. 9. František
Ješina, drogist.

Pro volbu do zemského nastupitelstva bylo vydáno
17 kandidátních listin a sice 8 českých, 7 německých,
1 polsko-německá a 1 polsko-židovská. (Posl. byla odvolána).

Přehled hlasů mandátů na Moravě.

Lidovci	305.190 hlasů	.	.	8 mandátů,
Soc. dem.	205.122	"		6 "
Republik.	197.621	"		5 "
Komunisté	159.199	"		4 "
Čsl. nar. soc.	140.674	"		4 "
Něm. křesť.	97.897	"		2 "

Něm. soc. dem.	84.565	2 mandáty
Čsl. str. židovst.	67.494	2 "
Deutscher Volksverb.	68.475	2 "
Něm. agr. strana	62.305	2 "
" židov. "	30.914	1 "
Nár. demokr.	60.226	1 "
Něm. nár. soc.	52.785	1 "
Katol. zeměděl.	19.539	0 "
Rosche	25.327	0 "
Polští sionisté	25.250	0 "
Polský svazek lidový	18.086	0 "

Podobné jsou výsledky voleb i v ostatních zemích naší republiky. Vládní strany získaly celkem 3.160.273, opoziční strany 3.524.304 hlasy. Vládní strany byly tedy poraženy rozdilem 364 tisíc hlasů.

Celkem přesun hlasů jest značný, zejména je pozoruhodný úbytek hlasů lidovců a židovstníků a naproti tomu ovzduš hlasů soc. demokratických a národně-socialistických. Národní demokrate získávají několik tisíc hlasů oproti volbám r. r. 1925. Největší stranou na Moravě zůstali lidovci, kteří však ve volbách ztratili 61.622 hlasů proti roku 1925. Na druhém místě jsou čsl. soc. demokrate, kteří získali 38.946 hlasů a na třetím místě jest strana republikánská. Značný úbytek hlasů mají komunisté, kteří jsou na čtvrtém místě a pak českí židovstníci.

Továrna fy Karla Mayera synové.

Podnik zaměstnává v obou továrnách v Blansku město a ve Kouřčovicích jakož i ve svých hlubinných dolech

v Rudici u Blanska průměrně 250 dělníků a 9 učedníků a učenců. V tomto roce dosahuje v důsledku velmi silné, abnormální konjunktury stavební, jakož i v důsledku velké obliby výrobků podniku největšího rozpětí. Pracuje pro celý rok s největší možnou kapacitou podniku jak pro turemsko, tak i pro cizinu, dodává své výrobky do všech sousedních států, Rakouska, Maďarska, Jugoslaviie, Rumunska, Polska, ba plaví i po moři své zboží do Turecka, Řecka a j. zemí.

Výroba zboží v tomto roce činila asi 280 vagonů.

Podnik se rozšířil o nové přístavby a nadstavby dělen a velkých uhelných pecí, jelikož v důsledku nedostatku dřeva i jeho vysoké ceny nemůže již s tímto druhem paliva vystačit.

Podnik navštívila řada exkursí a návštěv, z nichž nejvýznamnější byla exkurse celé státní odborné školy keramické v Bechyni.

V osobách vedoucích sil továrny nenastaly v tomto roce důležitější změny, jelikož podnik má dlouholetě zapracované středníky.

Novoroční remunerace.

Na schůzi měst rady 29. III. 1928 bylo usneseno vyplátni se učitelem na větší výnos ušetřených úroků spořitelních a se učitelem na větší pracovní výkony obecních učenců během roku 1928 novoroční remuneraci k 1. lednu 1929 :

1. Řediteli Jos. Kočimce	2300 Kč
2. Janu Píkalovi	2200 "
3. Rich. Pokladníkovi	850 "

4. Třem pomocným à 150 Kč	450 Kč
5. Třem strážníkům à 300 Kč	900 "
6. Měst. hospodáři kromě jeho služného	500 "
7. Zvoníkovi	150 "
8. Za natahování kordin	100 "
9. Porodní asistentce	150 "
10. Pohodnému Kadlecovi	80 "
11. Frant. Křenkovi	600 "

Povoluje se též vánoční daň Kč 100 - pod vánoční strom republiky na náměstí.

Narozeni, úmrtí a sňatky r. 1928.

V roce 1928 narodilo se rodičům v Blansku bydlícím 37 chlapců a 32 děvčát. Děti se narodily dílem v Blansku, dílem v Brně, hlavně v zemské porodnici. - Během roku zemřelo 28 osob pohlaví mužského a 29 osob pohlaví ženského. - Z osob zemřelých bylo 3 mužů starších než 80 let a žen nad 80 roků 1.

Sňatků uzavřeno celkem 19.

Účast hasičského sboru při požárech.

Blanenský hasičský sbor zúčastnil se v tomto roce hašení několika požárů, z nichž uvádíme jmenovitě:

Požár v návodcích v Adamově, jenž tam vypukl dne 23. března o 12.6. hod. ráno. Blanenský sbor dostal se na místo s automobilovou stříkačkou a 8 muži a velmi účinně pomáhal zdolatí nebezpečný požár. Za tuto pomoc dostal sbor nejen děkovný příspěv od ředitelství adamovských návodů, ale obdržel i vzácný poměřítký

dar v částce 2800 Kč.

Dne 13. května 1928 vyrukoval sbor k požáru na Hořice, kde hořel hostinec u Klíčovic. Pracovalo tu 6 mužů po 3 1/2 hodiny.

Dne 12. prosince byl hašen požár pilin v hostinci u Pyčků v Dolní Palavě a 19. prosince vyrukoval sbor k požáru do Petrovic se 7 muži, kde hořela usedlost rolníka Něčase.

Dne 21. prosince zúčastnil se sbor hašení požáru restaurace „Kámalův sklep“ v Adamově. Při hašení bylo činně 8 mužů a sbor obdržel dar 800 Kč.